

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 564

van **JOHAN DANEN**

datum: 17 april 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Stortplaatsen asbesthoudend afval - Beschikbare capaciteit

Jaarlijks actualiseert de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) het rapport 'Tarieven en capaciteiten voor storten en verbranden'. Volgens het meest recente, beschikbare rapport (actualisatie 2018) telt Vlaanderen vijf categorie 1-, zeven categorie 2- en één categorie 3-stortplaatsen.

Op de categorie 1-stortplaatsen werd in 2018 143.587 ton asbestcementafval en 6223 ton asbesthoudend afval ingezameld. In vergelijking met 2017 werd 15.000 ton meer asbestcement ingezameld. Een stijging die vooral merkbaar was op de stortplaatsen van OVMB, Remo en Vanheede.

In hetzelfde jaar werd 1869 ton asbestcement en 58 ton asbesthoudend afval aangeboden op de categorie 2-stortplaatsen. Op de categorie 3-stortplaats werden in 2018 geen asbesthoudende afvalstoffen aangeboden, maar momenteel zijn er wel plannen om in Oosterzele een stortplaats in te richten voor het storten van die afvalstoffen.

Grond verontreinigd met asbest is niet in deze cijfers opgenomen.

Afgaande op de jaarlijkse aanvoercijfers, de in exploitatie zijnde capaciteit en de vergunde capaciteit die nog niet ingericht is, kan besloten worden dat er eind 2018 nog voldoende stortcapaciteit voorhanden was voor de komende 16 jaar op categorie 1-stortplaatsen en nog 10 jaar op de categorie 2-stortplaatsen. De huidige capaciteit van de categorie 3-stortplaats volstaat voor de komende 46 jaar.

1. De beschikbare capaciteit op stortplaatsen is bekend. Hoeveel van de beschikbare stortcapaciteit gereserveerd is voor het storten van asbesthoudend materiaal, is niet bekend.
  - a) Is er, gelet op de inspanningen die Vlaanderen doet om asbest te verwijderen, voldoende stortcapaciteit beschikbaar op de categorie 1- en 2-stortplaatsen voor het storten van asbesthoudende afvalstoffen? Voor welke termijn is er nog stortcapaciteit beschikbaar?
  - b) Er zijn plannen om een bestaande categorie 3-stortplaats uit te breiden met een categorie 1-stortplaats met het oog op het storten van cementgebonden asbest. Is deze bijkomende stortcapaciteit noodzakelijk?

2. Uit de cijfers blijkt dat in categorie 1- en categorie 2-stortplaatsen zowel asbestcementafval als ander asbesthoudend afval wordt gedeponeerd. Of het afval als gevaarlijk (deponie op categorie 1) dan wel als niet gevaarlijk (deponie op categorie 2) wordt gecatalogeerd, wordt bepaald door een aantal eigenschappen van de afvalstof.
  - a) Wie bepaalt of een bepaald type asbesthoudend afval gevaarlijk of ongevaarlijk is? De aanbieder en/of de exploitant van de stortplaats?
  - b) Voert de afdeling Handhaving van het departement Omgeving of de OVAM controles uit op de aangeboden en gedeponeerde asbesthoudende afvalstoffen?
  - c) Werd al vastgesteld dat asbesthoudende afvalstoffen verkeerdelijk werden gestort op een categorie 2-stortplaats terwijl die op een categorie 1-stortplaats gestort dienden te worden? Zo ja, welke acties en sancties worden dan opgelegd aan de exploitant (bijvoorbeeld opgraven en correct afvoeren)?
  - d) Zou het niet transparanter en veiliger zijn om alle asbesthoudende afvalstoffen enkel te deponeren op categorie 1-stortplaatsen? Waarom wordt de mogelijkheid om asbesthoudende afvalstoffen te storten op een categorie 2-stortplaats opengelaten?
3. Recente, negatieve ervaringen met een asbeststort in Sint-Niklaas maakten duidelijk dat niet enkel de deponie de nodige aandacht verdient, maar dat ook het transport en de bijbehorende manipulaties belangrijke aandachtspunten zijn. Het asbestafval wordt over relatief grote afstanden vervoerd (in 2018 werd ongeveer 8700 ton asbestcementafval uit Brussel gestort bij Remo in Houthalen).
  - a) Wordt de manier waarop asbesthoudend afval wordt getransporteerd door een controle instantie gecontroleerd? Zo ja, wie staat hiervoor in?
  - b) Het asbeststort in Sint-Niklaas toonde aan dat op de toegangswegen naar het asbeststort vrije asbestvezels worden gevonden.

Welke maatregelen worden genomen of opgelegd aan de exploitant om dit risico te elimineren?
  - c) Bij de manipulatie van het asbesthoudend afval bestaat de kans dat vrije asbestvezels naar de omgeving worden verspreid.

Welke maatregelen worden genomen of opgelegd aan de exploitant om dit risico te elimineren?
  - d) Wordt de aanwezigheid van vrije asbestvezels in de omgevingslucht in de buurt van stortplaatsen opgevolgd door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)? Met welke frequentie gebeurt dit? Tot welke afstand van de asbeststortplaats gebeurt deze monitoring?

ANTWOORD

op vraag nr. 564 van 17 april 2020

van **JOHAN DANEN**

---

1. a) Uit de realisatie van het asbestafbouwbeleid en bijkomend uit de reguliere afbraak en sloop zullen ruim 2 miljoen ton asbesthoudende materialen vrijkomen. Dit voor de periode 2019-2040 en voor bijna 90% in de periode 2019-2034 vermits dan de beleidsmijlpaal voor asbestcementen dak- en gevelbekleding verstrijkt. Dit betreft het geraamde zuivere, droge gewichtsaandeel zoals het geplaatst werd. De werkelijk benodigde stortcapaciteit ligt echter hoger, naar schatting 2,5 à 3 miljoen ton. De redenen hiervoor zijn organische bijmenging en vochtgehalte, asbestbesmet bijafval dat vrijkomt bij de afbraak en het cementeren van niet-hechtgebonden asbestafval. Op de categorie 1- en 2-stortplaatsen is er eind 2018 nog 15,7 miljoen ton totale stortcapaciteit beschikbaar of per saldo nog ca 13 miljoen stortcapaciteit voor de andere niet-asbesthoudende afvalstoffen. In 2018 werd er ca 1 260 000 ton gestort op deze stortplaatsen. Hiervan werd ongeveer 150 000 ton asbesthoudend afval gestort op voornamelijk de categorie 1-stortplaatsen. In 2019 was dit ca 170 000 ton. Deze capaciteitsplanning voor de stortplaatsen wordt jaarlijks door de OVAM opgevolgd, zodat er op tijd kan worden ingegrepen indien dit nodig zou zijn. Samengevat kan worden gesteld dat het in de komende jaren te verwerken aanbod asbestafval van 150 000 à 200 000 ton per jaar binnen de bestaande stortcapaciteit kan worden opgenomen.
- b) Aangezien er op heden nog voldoende stortcapaciteit beschikbaar is, is er op basis van de huidige inzichten de eerst volgende jaren geen noodzaak om extra stortcapaciteit voor asbestafval te voorzien.
2. a) Asbesthoudend afval en asbestcementafval zijn steeds gevaarlijke afvalstoffen. Asbestcementafval kan, niettegenstaande het een gevaarlijke afvalstof is, overeenkomstig de Europese Beschikking van 19 december 2002 (2003/33/EG) worden gestort overeenkomstig de voorwaarden voor stortplaatsen voor inerte afvalstoffen. Om die reden is ook op sommige categorie 2-stortplaatsen een apart stortvak voorzien. Indien asbestcementafval wordt gestort op een daartoe vergunde categorie 2-stortplaats, dan blijft deze afvalstof een gevaarlijke afvalstof die evenwel op een apart stortvak wordt gestort op de betreffende categorie 2-stortplaats.
- b) De afdeling Handhaving van het departement Omgeving is bevoegd voor het uitvoeren van controles op de aangeboden en gedeponeerde asbesthoudende afvalstoffen. De OVAM heeft daarvoor geen toezichhoudende functie.
- c) Deze specifieke situatie werd door de Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving nog niet vastgesteld.

Wel is eenmaal door Afdeling Handhaving vastgesteld dat asbesthoudend afval in een zoutcel (voor cat. 1-materiaal, die op dezelfde manier is uitgerust als een asbeststortplaats) werd gestort, in plaats van in de daarvoor voorziene aparte cel voor asbest. Er werd hiervoor een proces-verbaal opgesteld. Opgraven was in deze situatie niet meer mogelijk.

Daarnaast zijn stortplaatsen verplicht om elke aangevoerde vracht te controleren en bij weigeringen moeten ze de Afdeling Handhaving op de hoogte brengen. Hun aanvaardingsprocedure moeten ze beschrijven in hun werkplan.

Recent werd zo een weigering gemeld aan Afdeling Handhaving, van een vracht die aangeboden werd op de categorie 2-stortplaats als niet-asbesthoudend materiaal. Na verder onderzoek was echter gebleken dat het materiaal toch asbesthoudend was. Hier bleek dat het zelfcontrolesysteem van de stortplaats goed gewerkt had.

- d) Overeenkomstig artikel 5.2.4.1.9.§5 en §6 van VLAREM II kan asbesthoudend afval gestort worden op een daartoe vergunde categorie 2-stortplaats en dit in een afzonderlijke cel (een apart stortvak), volledig afgescheiden van de andere gestorte afvalstoffen. In de praktijk wordt echter het merendeel van de asbesthoudende afvalstoffen gestort op de categorie 1-stortplaatsen.
3. a) De afdeling Handhaving voert meestal samen met de politie verspreid over het Vlaamse Gewest wegcontroles uit op afvaltransporten. De aanpak door de afdeling Handhaving is vooral gericht op traceerbaarheid, en dit onder meer door in te zetten op transportcontroles op verkeersassen waarlangs veel bouw- en sloopafval wordt getransporteerd (niet-grensoverschrijdend). Met deze controles beoogt de afdeling Handhaving ook de politie te ondersteunen en te motiveren in deze materie. De lading en de documenten worden geïnspecteerd en getoetst aan de vereisten van de Vlaamse en Europese afvalwetgeving. Speciaal aandacht gaat naar de volledigheid en de correctheid van de begeleidende documenten.
- b) Naar aanleiding van het vaststellen van asbest op de toegangsweg van de stortplaats uitgebaat door SVK nv in Sint-Niklaas, verbood de Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving verder transport langsheen deze toegangswegen.

In afwachting van een definitieve sanering van deze wegen wordt enkel noodzakelijk transport voor onderhoud van de stortplaats toegestaan, mits het nemen van voldoende voorzorgsmaatregelen, namelijk het bevochtigen van de wegenissen en gebruikmaken van een goed werkende wielwasinstallatie bij het verlaten van de site.

Bij de huidige actieve stortplaatsen worden onderstaande maatregelen genomen om de verspreiding van asbestvezels te vermijden.

- Asbestcementafval wordt ingezameld, vervoerd en aangeleverd in gesloten verpakking.
- Het stortgebied van een asbeststortplaats dient dagelijks en voorafgaand aan elke verdichtingsbewerking met daartoe geëigend materiaal (asbestvrij) afgedekt te worden. Op deze manier raken de wielen van voertuigen niet vervuild met asbestvezels.
- Sproeien of benevelen tijdens het lossen van asbestbigbags is standaardpraktijk bij asbeststortplaatsen, als voorzorgsmaatregel om de verspreiding van asbestdeeltjes te vermijden.

De wettelijke basis voor deze maatregelen staat beschreven in VlareM II (artikel 4.7.0.1.§1.2° en 5.2.4.1.9.§6.4°).

Stortplaatsen hanteren bovendien interne veiligheidsprocedures, waarin deze zaken meer in detail uitgewerkt zijn, zoals locatie van openen dekzeil en/of containerdeuren en locatie van lossen (zo dicht mogelijk bij stortzone), voorzichtig lossen van de bigbag, wielwasinstallatie, besproeien van wegenis,...

- c) Om verspreiding van vezels te voorkomen dient het gestort asbesthoudend afval dagelijks afgedekt te worden met daartoe geëigend materiaal en wordt het als het

afval niet verpakt is, regelmatig besprenkeld conform artikel 5.2.4.1.9.§5 en §6 van VLAREM II.

- d) Asbestmetingen zijn niet opgenomen in het standaardmeetprogramma van de VMM. Er zijn geen Europese meetverplichtingen. Bovendien zijn deze metingen zeer duur. In het verleden heeft de VMM wel enkele asbestmeetcampagnes uitgevoerd op vraag van de Afdeling Handhaving van het Departement Omgeving:
- 1999: op 10 locaties verspreid over Vlaanderen waarvan 1 nabij een historische bron in Dessel;
  - 2006: in Neerijse in functie van een stortplaats en Lubbeek in functie van een containerdienst die onzorgvuldig omging met asbestafval;
  - 2008: in Sint Niklaas in functie van stortplaats SVK;
  - 2009: in Puurs nabij een breekinstallatie en opslagplaats voor inerte bouwafvalmaterialen in Tessenderlo nabij een bouwsite waar potentieel verontreinigd puin is aangewend.

Hierbij werd steeds ter plaatse gekeken op welke locaties de meetapparatuur best opgesteld werd. In de praktijk werd er per bron 2 locaties gekozen waarbij 1 zich in een aanpalende woonzone en windafwaarts van de potentiële bron bevond. De andere meetplaats lag ofwel windopwaarts in een andere woonzone ofwel op het bedrijfsterrein zelf.

- De afgelopen jaren voerde de afdeling Handhaving een aantal asbestmetingen uit:
- 2015: in Ruien n.a.v. de afbraak van een elektriciteitscentrale
  - 2017: in Sint Niklaas in functie van SVK op dezelfde locaties als de campagne in 2008.